

Asia: VN 6446/2019

Hallituksen esitys eduskunnalle työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite: Hallituksen esitysluonnos työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen lakisääteinen keskusyhteisö, joka toimii työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen toimeenpanon ja kehittämisen yhteis-elimänä.

TVK antaa lausuntonsa työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanon näkökulmasta ja toteaa seuraavaa.

Työnantajalla on työtapaturma- ja ammattitautilain (jäljempänä TyTAL) nojalla velvollisuus vakuuttaa työn-tekijänsä työtapaturmien ja ammattitautien varalta. Vakuuttamisvelvollisuus koskee lähtökohtaisesti kaik-kea Suomessa tehtävää työtä. Poikkeuksen vakuuttamisvelvollisuuteen muodostavat Suomessa työskente-levät lähetetyt työntekijät, joihin EU:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimusten perusteella ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä (TyTAL 13 §). Näiden työntekijöiden vakuutusturva ja työnantajan vakuut-tamisvelvollisuus määräytyvät sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimusten määräysten perusteella ja yleensä lähettävän maan lainsäädännön mukaan. Tästä osoituksena työntekijöillä tulee olla mukana lähet-tävän maan antama ns. A1-todistus. Mikäli Suomen ja lähettävän maan välillä ei ole sosiaaliturvasopimusta, jossa olisi

sovittu työtapaturma- ja ammattitautivakuuttamisesta, lähetetyt työntekijät tulee vakuuttaa Suomessa tehtävän työn osalta työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesti.

EU:n jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien (ml. työtapaturma- ja ammattitautiturva) yhteensovittamista koordinoidaan sosiaaliturva-asetuksilla (perusasetus 883/2004 ja täytäntöönpanoasetus 987/2009), jotka ovat suoraan sovellettavia työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanossa.

Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvaa työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon koskevan direktiivin muutosdirektiivi ja siitä johtuvat muutokset tehtäisiin työntekijöiden lähettämisestä annettuun lakiin. Lakia sovelletaan Suomeen lähetettyihin työntekijöihin riippumatta siitä, onko lähettävä työnantaja EU-maasta vai EU:n ulkopuolelta. EU:n sosiaaliturva-asetuksen perusteella työntekijän työtapaturma- ja ammattitautiturva ja työnantajan vakuuttamisvelvollisuus määräytyvät lähettämistilanteissa lähettävän maan lainsäädännön mukaan. Jos Suomessa työskentelevälle toisesta jäsenvaltiosta lähetetylle työntekijälle sattuisi työtapaturma, korvauksia maksava toimivaltaisen jäsenvaltion jäsenlaitos määräytyisivät EU:n sosiaaliturva-asetuksen mukaisesti. Ehdotetuilla muutoksilla ei EU-tilanteissa olisi välitöntä vaikutusta työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanoon Suomessa.

Yleisesti TVK pitää kannatettavana ehdotukseen sisältyvää tavoitetta edistää lähetettyjen työntekijöiden yhdenvertaista kohtelua työehdoissa kansallisten työntekijöiden kanssa sekä yritysten tasavertaista kilpailua.

TVK:lla ei ole huomautettavaa kohtien 1 (lähetettyjen työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun edistäminen palkkauksessa ja työehdoissa), 2 (kustannusten korvausta koskevat ehdotukset, yleisen järjestyksen mukainen suojaäännös ja olettaamaäännös) tai 4 (voimaantulo, siirtymäaika) mukaisiin ehdotuksiin.

Kohdan 3 (työsuojeluviranomaiselle tehtävät ilmoitukset) osalta TVK kannattaa ilmoituksen tietosisällön laajentamista koskemaan kaikkia lähetettäviä työntekijöitä (7 §). TVK pitää hyvänä, että ilmoitus sisältäisi jatkossa yksilöintitiedot jokaisesta lähetettävästä työntekijästä ja tämän kaikista työntekopaikoista. Myös tietojen sähköinen ilmoitustapa on kannatettavaa. TVK kannattaa myös ehdotettua käyttäjäyrityksen tiedonantovelvoitetta lähettävälle yritykselle vuokratyöntekijän työntekopaikan vaihtumisesta (14 §). Työntekijöiden vaihtumisella voi olla vaikutuksia vuokratyönantajan (lähettävä yritys) työtapaturma- ja ammattitautivakuuttamisvelvollisuuteen silloin, kun on kyse kolmannelta maasta lähetetystä vuokratyöntekijästä. Esimerkiksi jos vuokratyönantaja olisi lähettänyt työntekijän Suomeen sellaisesta kolmannelta maasta, jonka kanssa Suomella ei ole sosiaaliturvasopimusta, vuokratyönantajan tulisi vakuuttaa työntekijä Suomessa TyTALin mukaisesti. Kun käyttäjäyritys siirtäisi tai edelleen lähettäisi vuokratyöntekijän

Suomesta ulkomaille ja työntekomaa vaihtuisi, vuokratyönantajan (lähettävä yritys) TyTALin mukainen vakuuttamisvelvollisuus tämän työntekijän osalta Suomessa päättyisi.

TAPATURMAVAKUUTUSKESKUS

Janne Reini

toimitusjohtaja

Aaltonen Merja

Tapaturmavakuutuskeskus - Elina Holmas, lakimies